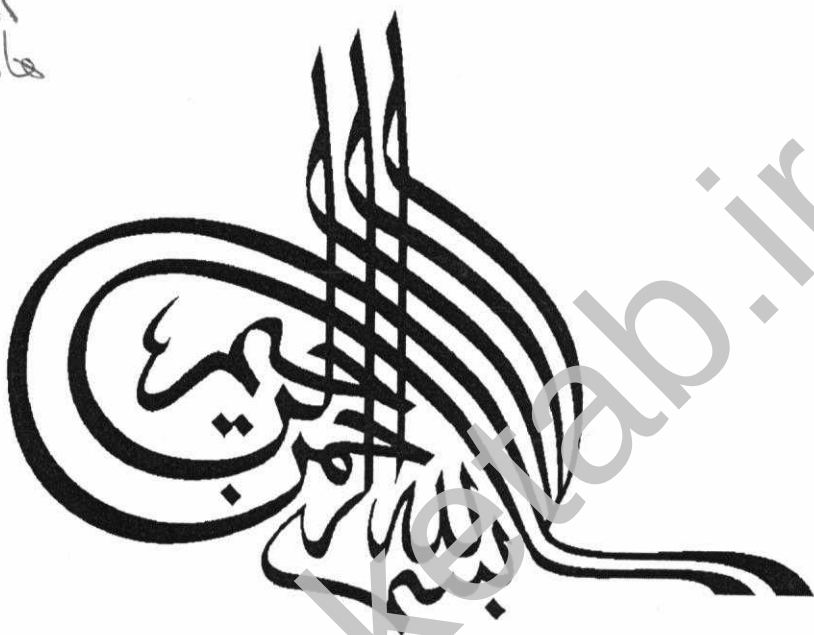

5908

۲۰۰
۱۱۵
کتابخانه

www.ketab.ir

سرشناسه	: کریم، احمد، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: ساماندهی بافت‌های فرسوده شهری / مولفین احمد کریم، صالح ابراهیمی پور، حسین زارعی.
مشخصات نشر	: قم: نشر هدی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۲ ص.
شابک	: ۱۰۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۴۶-۰۷-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص ۱۱۲
موضوع	: نوسازی شهری
ژانر	: Urban renewal
شماره افزوده	: ابراهیمی پور، صالح، ۱۳۷۰ -
سناسه افزوده	: زارعی، حسین، ۱۳۶۳ -
پیش‌بینی کنگره	: NA ۹۰۵۳ / ن ۴۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۵/۷۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۴۰۶۰۱

ساماندهی بافت‌های فرسوده شهری

نویسندگان..... احمد کریم، صالح ابراهیمی پور، حسین زارعی
ناشر..... انتشارات هدی
صفحه آرایی:..... ف. ابرقویی
چاپخانه..... قم - سبحان
نوبت چاپ..... اول / ۱۳۹۸
قیمت:..... ۲۰۰۰ تومان
شابک:..... ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۴۶-۰۷-۶
تیراژ:..... ۲۰۰

تمامی حقوق طبع و نشر محفوظ است

مرکز پخش: قم، بلوار ۱۵ خرداد، ۱۸ متری سوم خرداد، ک ۱، پ ۴۵.

تلفن: ۰۹۱۲۵۵۱۴۰۳۹

ساماندهی بافت‌های فرسوده شهری

نویسندگان

احمد کریم، صالح ابراهیمی پور، حسین زارعی

ناشر هدی

۱۳۹۸

سپاس خدای عزّ و جلّ

انسان با دیدن یک خط یا خط تیره شاید از آن بگذرد ولی کشیدن خط تیره توسط دختر سرده ساله‌ام که جلوی مدرک تحصیلی‌ام در فرمی که مدرسه به او داده بود مسیر زندگی من را تغییر داد و این تغییرم را مدیون سارای عزیزم هستم. این کتاب را ابتدا به آنها مشوق و یار و یاورم یعنی همسرم و بعد به نوه گلم نرگس خانم تقدیم می‌کنم. از تمامی دوستانی که مرا در این راه یاری کردند سپاسگزارم.

فهرست مطالب

۹	پیشگفتار
۱۱	مقدمه
۱۳	فصل اول: کلیات
۱۵	اهداف کلان
۱۵	پیشش ها
۱۵	فرضیه های کتاب
۱۶	پیشینه پژوهش
۱۷	مسایل و مشکلات
۱۹	ابزار گردآوری داده ها و تجزیه و تحلیل
۱۹	روش تحقیق
۲۱	فصل دوم: تجربیات کشورها و شهرهای مختلف
۲۳	مقدمه
۳۲	دمشق در کشور سوریه
۴۱	برنامه اول توسعه جمهوری اسلامی ایران (۷۲ تا ۷۸)
۴۱	برنامه دوم توسعه جمهوری اسلامی ایران: (۷۷-۷۳)
۴۲	برنامه سوم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۸۳-۷۹)
۴۲	برنامه چهارم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۸۸-۸۴)
۴۶	نتیجه گیری
۴۷	فصل سوم: نظریه ها و مفاهیم و اصطلاحات
۴۹	مقدمه
۵۰	تعریف عملیاتی واژه ها

۵۰	 هویت
۵۰	 عوامل هویت بخش شهر
۵۱	 نوسازی
۵۱	 بازسازی
۵۱	 بافت
۵۱	 بافت شهری
۵۲	 بافت فرسوده شهری
۵۲	 ارزش
۵۲	 حفاظت
۵۲	 بهسازی
۵۳	 ویژگی های بافت های فرسوده شهری
۵۶	 ویژگی و ارزش بافت قدیم
۵۸	 معرفی دیدگاه ها و نظریه ها
۵۸	 فرهنگ گرایی
۵۸	 آرمان گرا (ترقی گرا)
۵۹	 انسان گرایی
۶۰	 نظریه توسعه پایدار
۶۰	 نظریه اصالت بخشی
۶۱	 نظریه محرومیت زدایی
۶۲	 الگوی جایگزینی
۶۲	 الگوی پالایش شهری
۶۲	 راهبرد خودکفایی و خود تنظیمی
۶۳	 طرح تجمیع
۶۳	 استفاده از سرمایه اجتماعی راه حل پایدار در حل مسئله بافت های فرسوده
۶۳	 دیدگاه میراثی
۶۴	 نظریه پردازان مکتب فن گرایان
۶۴	 اندیشمندان مکتب مدرنیسم
۶۴	 اندیشمندان مکتب پست مدرن
۶۴	 دیدگاه موزه ای

۶۵		مکتب زیبایی شناسی
۶۵		مکتب کارکردگرایی
۶۵		دیدگاه نوسازی
۶۶		رویکرد بازآفرینی پایدار شهری
۶۶		نظریه شناخت محیطی
۶۷		دیدگاه عملکرد گرایی
۶۷		دیدگاه تلفیقی و جامع نگری جغرافیایی
۶۷		طرح های بالا دست
۶۸		نتیجه گیری
۶۹		فصل چهارم: مطالعه موردی: افتهای فرسوده‌ی شهر مشهد
۷۱		بخش اول: ویژگیهای طبیعی و انسانی شهر مشهد
۷۱		مقدمه
۷۲		تاریخچه شهر مشهد
۷۴		۱- موقعیت جغرافیایی شهر مشهد
۷۴		۲- ویژگیهای طبیعی
۷۴		توپوگرافی
۷۵		رشته کوه های مشهد
۷۶		زمین شناسی
۷۷		پهنه بندی زلزله
۷۷		گسلهای معروف شهرستان مشهد
۷۸		اقلیم
۷۸		وزش باد
۷۸		تابش آفتاب
۷۹		جهت شیب و کانال ها
۷۹		رطوبت نسبی
۷۹		منابع آب
۸۰		۳- ویژگیهای انسانی
۸۱		اقوام
۸۱		۴- ویژگیهای اقتصادی

۸۱	کشاورزی
۸۲	صنعت و معدن
۸۳	خدمات
۸۳	۵-ویژگی های فرهنگی
۸۴	۶-معماری و شهرسازی
۸۴	۷-نقش شهر
۸۵	بخش دوم: معیارهای اساسی شناسایی و تشخیص بافت های فرسوده شهر مشهد
۸۵	کیفیت بناها
۹۱	بخش سوم: معرفی بافت های فرسوده شهر مشهد
۹۲	۱-وند شکل گیری بافت های فرسوده درون و حاشیه شهر مشهد
۹۴	محلّه قلعه آبکوه
۹۵	تاریخچه قلعه آبکوه
۹۷	ویژگی های محلّه قلعه آبکوه
۹۸	محلّه سرشور
۹۹	جایگاه محلّه سرشور در بافت های فرسوده شهر مشهد
۱۰۰	موقعیت مکانی محلّه سرشور
۱۰۱	پیشینه و تاریخچه محلّه سرشور
۱۰۳	وضعیت کنونی محلّه سرشور
۱۰۴	نتیجه گیری
۱۰۵	جمع بندی
۱۰۶	بررسی و آزمون فرضیات
۱۰۷	پیشنهادات
۱۱۱	منابع

پیشگفتار

در این کتاب که حاصل مطالعات طولانی و بازدیدهای متعدد از کشورها و شهرهای مختلف دنیا و تلاش آنها در حفاظت، خلق و معرفی مکان های فرهنگی شهری و تبدیل آنها به هویت شهری است، مفاهیم مربوط به ساماندهی و بهسازی بافت فرسوده با ارزش شهری، تئوری های مرتبط به بافت فرسوده و چگونگی تبدیل ارزش به هویت های شهری و در نهایت شناسایی بافت فرسوده در کلان شهر مشهد مطرح شده است. مطالب این کتاب تا حدی، با طرح مفاهیم نظری مربوط به ارزش ها، طبقه بندی آنها و تشریح تئوری های مربوط به ارزش ها و چگونگی تبدیل آنها به هویت شهری با ارائه شواهدی از شهرهای مختلف جهان و در نهایت شناسایی نقاط و پدیده های ارزشمند شهری در کلان شهر مشهد، توانسته است ضرورت حفاظت و نیازهای عملی مربوط به اهمیت مکان های شهری را در تکامل تمدن بشری برجسته نماید و می تواند منبعی مناسب برای استفاده متخصصان و دستگاه های اجرایی شهری و دانشجویان رشته های برنامه ریزی شهری، جغرافیا، شهرسازی، معماری شهری، مدیریت شهری، جامعه شناسی شهری، محیط زیست شهری و اقتصاد شهری باشد. امید است مورد توجه کلیه علاقمندان به علم مرتبط با شهر قرارگیرد.

ارزش‌های هر جامعه نشان دهنده ی هویت مردم آن جامعه است. این ارزش‌های مختلف هستند که باعث تفاوت در هویت‌های جوامع می‌شود. هر کشور و جامعه‌ای هویت مخصوص خود را دارد. با توجه به نقشی که ارزش‌ها در پیوستگی فرهنگی انسان با گذشته خویش دارد امروزه جوامع در بناها و اماکن بخصوص در شهرها تجلی پیدا می‌کند. به دلیل کانون تجمع مردم در شهرها، هویت‌ها و ارزش‌های جوامع در شهرها پر رنگ‌تر و بارزتر است. حفظ ارزش‌های شهری و چگونگی تبدیل آن‌ها به هویت شهر، دغدغه‌ی بسیاری از متخصصان و اندیشمندان است. ضرورت و نیاز به توسعه شهر همراه با ارتقای کیفیت و فرهنگ شهری همواره در سال‌های اخیر توسعه را در مقابل حفاظت قرار داده است. (رهنما، ۱۳۸۸: ۱۳)

در طرح‌های توسعه‌ی شهری، بناها و سازه‌ها نیاز به نوسازی و بهسازی و مرمت دارند که بنظر نمی‌رسد این امر مغایر با حفظ اماکن با ارزش شهری باشد. با توجه به اهمیت ارزش‌ها و باورها در شکل دهی هویت و جاذبه‌ی تاریخی ما در این کتاب به حفظ مکان‌های با ارزش و کهن شهری می‌پردازیم.